

*Міністерство освіти і науки України
Українська інженерно-педагогічна академія*

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

***LIII
науково-практичної конференції
науково-педагогічних працівників,
науковців, аспірантів та
співробітників академії***

Частина 5

Секції:

***Економіки та організації діяльності суб'єктів господарювання
Менеджменту
Філософії, українознавства, історії та політології***

Травень 2020 р.

**Харків
2020**

Склад організаційного комітету

Голова:

Купріянов О.В. – проректор з наукової роботи.

Відповідальний секретар:

Щерба Г.І. – молодший науковий співробітник НДЧ.

Члени оргкомітету:

Тарасенко А.І. – в/о декана факультету енергетики, енергозберігаючих технологій і автоматизації енергетичних процесів;

Нікуліна А.В. – декан технологічного факультету;

Кондратюк О.Л. – декан факультету комп'ютерних і інтегрованих технологій в виробництві та освіті;

Коваленко Д.В. – декан факультету міжнародних освітніх програм;

Ярмош О.В. – декан факультету економічних, управлінських та освітніх технологій;

Коломієць В.В. – керівник навчально-наукового професійно-педагогічного інституту (м. Бахмут);

Чернишенко О.В. – керівник НДЧ.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Безугла Ю.Є.	
Застосування регресії в прогнозуванні результатів діяльності підприємства	7
Карлова О.А.	
Підходи до регулювання ринку житлової нерухомості	8
Кононенко Я. В.	
Управління якістю продукції на прикладі практики Кайдзен	9
Сластьяникова А.І.	
Формування системи інформаційно-інтенсивного управління на підприємствах	10
Чобіток В.І.	
Індикативне управління суб'єктами господарювання як комплексна система змішаної економіки	11
Чобіток В.І., Аніщенко О.О.	
Економіка інформаційного суспільства	12
Чобіток В.І., Гулевський А.Є.	
Ефективність використання сільськогосподарських ресурсів в Україні	13
Чобіток В.І., Севрюкова В.С.	
Формування логістичного управління на вітчизняних підприємствах	14
Чобіток В.І., Щербак О.О.	
Основи управління активами підприємства	15

СЕКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ

Васильєва М.О., Можар Л.В.	
Процес розробки та прийняття публічно-управлінських рішень як складова частина теорії прийняття рішень	16
Васильєва М.О.	
Ефективність менеджменту неприбуткової організації	17
Dudnieva Iuliia, Voloshina Nadiya	
Small business competitiveness	18
Дуднєва Ю.Е., Кращенко Є.В.	
Нова редакція стандарту ISO 31000: значення для розвитку ризик- менеджменту в організаціях	19
Дуднєва Ю.Е., Малюта К.І.	
Суб'єкти малого підприємництва в економіці України	20
Карлова О.А., Удовікова Н. О.	
Підходи до управління інвестиційною привабливістю підприємства	21
Кір'ян О.І.	
Особливості сучасних кадрових потреб підприємця	22

Кір'ян О.І., Григоренко В.В.	
Сучасні компетентності експедитора	23
Кір'ян О.І., Момот Д.О.	
Міжнародні інформаційні компанії-посередники – кадрові потреби	24
Кір'ян О.І., Рябов О.В.	
Керівник та власник підприємства сфери обслуговування – відмінності та єдність характеристик	25
Obydienнова Tetiana	
Use of downsizing in the personnel management system	26
Obydienнова Tetiana, Drozdov Ihor	
Features of staff motivation of a project-oriented organization	27
Obydienнова Tetiana, Holenyshcheva Svitlana	
Use of stress management systems in enterprises	28
Obydienнова Tetiana, Domnych Yevhen	
Project management based on the concept of sustainable development	29
Федорова Ю.В., Бантуш Л.С.	
Емоційне лідерство	30
Федорова Ю.В., Дмитраш Д.С.	
Сучасні методи визначення емоційного інтелекту	31
Федорова Ю.В., Жупанас Є.В.	
Сучасні проблеми інноваційного розвитку України	32
Юхнов Б.Ю., Логвинова М.О.	
Особливості товарної політики підприємств соціально-культурної сфери	33
Юхнов Б.Ю., Ракітна О.С.	
Залучення інвестицій в економіку України: проблеми та перспективи	34
Юхнов Б.Ю., Семерніна Ю.Є.	
Соціальні конфлікти в інформаційному суспільстві	35
Iarmosh O.V., Khudiakov I.D.	
Delivery routes planning and optimization software solution	36

СЕКЦІЯ ФІЛОСОФІЇ, УКРАЇНОЗНАВСТВА, ІСТОРІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ

Volovchuk N.N.	
Contradictions between universal and religious norms of morality	37
Ротова Н.В.	
Особливості роботи з текстом на початковому етапі засвоєння студентами курсу «Українська мова як іноземна»	38
Тавшунський О.М.	
Українська національна ідентичність як чинник консолідації українського суспільства	39

ЗАСТОСУВАННЯ РЕГРЕСІЇ В ПРОГНОЗУВАННІ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

При графічному зображенні зміни економічних показників в часі на звичній координатній сітці по горизонтальній осі відкладаються значення часу, а по вертикальній – значення показника або фактора, який досліджується. Особливу увагу при цьому необхідно приділити вибору масштабу по осям, так як від цього залежить правильність висновків про характер поведінки динамічного ряду. При виявленні загальної тенденції динамічного (часового) ряду рішенням підлягають наступні дві задачі: вибір форми зміни показників в часі з вибором відповідної формули рівняння, яка відображає тенденцію змін, тобто тренд та розрахунок параметрів рівняння. Застосування регресії у прогнозуванні пов'язано із застосуванням індикаторів – незалежних змінних, які передують змінам у шуканій змінній. Задля того, щоб та чи інша подія могла бути індикатором, необхідне виконання наступних умов: зв'язок між рухом індикатора до змінної повинен мати логічне пояснення; між двома змінними повинна існувати висока ступінь кореляції. Після побудови рівняння регресії роблять перевірку його значущості: за допомогою спеціальних критеріїв встановити, чи не є отримана залежність, яка виражена рівнянням регресії, випадковою, тобто чи можливо використовувати її з метою прогнозування. Таким чином, управління прибутком будь-якого господарюючого суб'єкту передбачає розрахунок його планового обсягу. Прогнозування та планування прибутку господарюючих суб'єктів, є вкрай потрібне для складання поточних і перспективних фінансових планів. Проведене дослідження складових фінансового результату від звичайної діяльності на державному підприємстві дозволили зробити висновки про фактори, що приводять до зміни якості прибутку. Для досліджуваного підприємства намітилися тенденції підвищення якості прибутку, але все ж вона залишається заниженою. Це зумовлено, насамперед, збитковістю основної діяльності, що за своєю сутністю не є виробничою. Дослідження динаміки темпів обсягу прибутку, її складових і якісної характеристики дозволило встановити, що всі показники темпів росту, крім величини фінансових та інших витрат, мають стабільну величину.

Таким чином, прибуток підприємства є головним мотивом діяльності підприємства. Він, насамперед, забезпечує умови для економічної безпеки, його діловій активності й інвестиційній привабливості. Прибуток залежить від багатьох факторів і не завжди може відображати дійсний стан його діяльності. Якість прибутку знижується внаслідок інфляційних коливань, високих ставок податку на прибуток і інші податки та відрахування, зростання прибутку за рахунок продажу основних фондів та ін., при цьому одночасно підвищується в результаті зниження валових, накладних витрат, функціонування об'єктів соціальної сфери підприємства та інших факторів. При цьому якість прибутку визначає не тільки вірогідність величини одержуваних доходів, але й їхню реальну цінність.

Карлова О.А.

ПІДХОДИ ДО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЖИТЛОВОЇ НЕРУХОМОСТІ

Сучасний розвиток в Україні характеризується зростанням регіонального фактору в підвищенні ефективності суспільного виробництва. Цей процес приводить до формування і становлення регіональних господарських систем різного таксономічного рівня, в яких все більше значення набуває ринок послуг. У рамках децентралізації соціально-економічні проблеми з особливою гостротою постають перед адміністрацією міст та регіонів. Питання адаптації існуючої системи управління і розвитку міст, взаємовідносин між владою та об'єднаними територіальними громадами є надзвичайно актуальними для України.

Одним з завдань регіонального і місцевого розвитку є формування іміджу, дієвої інформаційної інфраструктури економічного співробітництва, бо кожен об'єкт території є унікальним в сенсі інноваційності і можливості використання наявних ресурсів. Крім того, адаптивна система активізує сучасні інструменти управління територіями та сприяє розвитку підприємництва. Всі ці обставини зумовлюють необхідність уточнення особливостей функціонування та розвитку житлової нерухомості з урахуванням передового досвіду.

Ринок нерухомості, на відміну від фондового або товарного, дуже далекий від досконалого за багатьма показниками, що і визначає особливості його дослідження. Необхідно відзначити, що ринок нерухомості України характеризується безпрецедентною інформаційною закритістю, яка і визначає відсутність серйозної його аналітики. Ринок житлової нерухомості – це один із основних видів ринків, який у взаємодії з ринком товарів і послуг та ринком капіталів визначає особливості господарського механізму сучасної ринкової економіки. В перспективі ринок житлової нерухомості, як сфера діяльності, має значний потенціал для стабілізації і розвитку. І одним з пріоритетних напрямів розвитку є створення сприятливого інвестиційного клімату, пошуки нових джерел залучення фінансових коштів у вигляді інвестицій, довго- й короткострокових кредитів, дотацій тощо, що можливо здійснити тільки за допомоги дієвої державної підтримки. Особливої значущості державне регулювання набуває на регіональному рівні, де відбуваються ринкові перетворення і повинні бути створені належні умови для залучення матеріальних і фінансових ресурсів. Соціальна спрямованість виробничо-експлуатаційної діяльності організацій та підприємств що функціонують на ринку житлової нерухомості вимагає того, щоб метою будь-якої програми їх розвитку було якісне задоволення постійно зростаючих потреб насамперед населення. Стосовно населення, то у відносинах з підприємствами воно має по суті лише одну ціль – одержати максимально якісні продукцію або послуги за доступною ціною.

Державне регулювання ринку житла системно реалізується на макро-, мезо- та мікрорівнях і спрямоване на підвищення ролі органів місцевого самоврядування, посилення самостійності і відповідальності суб'єктів різних форм власності, що мають правові й фінансові можливості не тільки для здійснення поточної експлуатаційної діяльності, але й для розвитку ринку житлово-комунальних послуг.

Це має відбуватися з урахуванням таких вимог: подальша демонополізація і розвиток конкурентного середовища, реалізація ресурсозберігаючої політики, зміна співвідношень і форм основних джерел фінансування, соціальний захист населення.

Кононенко Я. В.

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ НА ПРИКЛАДІ ПРАКТИКИ КАЙДЗЕН

В сучасних економічних умовах якість виступає головним фактором діяльності підприємства. Саме якість дозволяє ефективно конкурувати на світовому ринку і є головним критерієм для здійснення покупки, зміцнюючи позиції підприємства на вітчизняному та міжнародному ринках.

Найбільш інтенсивно процес розвитку та зміни сутності якості, його параметрів має місце, зокрема, в Японії, яка стала фактично світовим лідером у визначенні рівня якості за різними видами товарів. Серед японців немає такого поняття як «робота мрії», вони якісно виконують будь-яку справу, що дозволяє Японії демонструвати стабільно високі економічні показники. Цей феномен існує завдяки Кайдзен – практики, яка акцентує увагу на постійному поліпшенні процесів виробництва, оптимізації допоміжних бізнес-процесів і управління, а також удосконаленні всіх аспектів життя співробітників. У японській мові слово «кайдзен» означає «безперервне вдосконалення». Отже, в процес вдосконалення залучаються всі – від менеджерів до простих робітників. Філософія Кайдзен припускає, що наше життя в цілому повинно бути орієнтоване на постійне поліпшення.

З метою удосконалення організації процесів і поліпшити якість виробництва Кайдзен пропонує ряд інструментів:

Скорочення витрат; організація робочого процесу; контроль якості; систематизація. Але найважливіший принцип Кайдзен – це формування команди односторонців, робота в команді, підтримка учасників процесу та взаємодопомога у вирішенні проблем, особиста дисципліна та прихильність ініціативам змін, донесення корпоративних цінностей до співробітників на власному прикладі, творчий підхід, участь співробітників в роботі малих груп, сприяння подачі пропозицій і стимулювання участі всіх працівників у процесі [2; 3].

Також аналіз деяких українських нормативно-правових документів щодо якості продукції свідчить про те, що діюча законодавча база потребує удосконалення відповідно до вимог міжнародного законодавства. Деякі стандарти на продукцію, технічні умови не відповідають вимогам міжнародних норм і не здатні у повній мірі забезпечити якість та безпеку продукції [4]. Проблематика полягає у тому, що деякі стандарти Радянського Союзу, розроблені до 1992 року було скасовано, а нові документи не було затверджено, що суттєво перешкоджає подальшому розвитку української промисловості та потребує активного втручання з боку держави.

Література:

1. Губіна В. В. Якість товару як фактор конкурентоспроможності. *Культура народів Причорномор'я*. 2014. № 278, Т. 1. С. 7–10.
2. Лазоренко Т. В. KAIZEN: японська стратегія для успішного розвитку українського підприємництва. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. Херсон. 2018. № 12(64). С. 283–286.
3. Мишко О. В. Управління якістю – запорука підвищення конкурентоспроможності продукції. *Економіка. Фінанси. Право*. 2014. № 3. С. 41.
4. Лебединець В. О., Казакова І. С. Актуальні тенденції розвитку ринку косметичної продукції в Україні. *Сучасні досягнення фармацевтичної технології і біотехнології*. 2017. С. 125–128.

Сластьяникова А.І.

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНО-ІНТЕНСИВНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Розвиток сучасних економічних відносин дуже динамічно, при цьому макроекономічні системи відрізняються великою складністю. Перш за все це пов'язано з розвитком інформаційних технологій і процесами глобалізації. Разом з тим явища, що стали реальністю зовсім недавно, не завжди піддаються опису за допомогою показників, розроблених в попередні періоди.

Для порівняння різних макроекономічних систем існують укрупнені показники. Однак при появі можливості працювати на кількох національних ринках таких показників недостатньо, оскільки, з одного боку, потрібні більш детальні відомості, а, з іншого боку - існує специфіка обліку. Щоб порівняти дві національні системи, необхідно врахувати сумарний набір показників, і в результаті при збільшенні числа об'єктів зіставлення кількість показників збільшується багаторазово.

На практиці це призводить до того, що результати міжнародних зіставлень, засновані на обліку показників, отриманих з національної статистики, відрізняються складною структурою, великою кількістю критеріїв і залежністю від суб'єктивної думки групи економістів, що становлять такі оцінки [1].

Для вирішення проблеми зіставлення різних економічних систем можливі три підходи. У першому випадку можна розглядати сукупний набір показників, які використовуються в усіх розглянутих системах. У другому випадку можна вибрати загальну міру, яка відображатиме процеси розвитку національної економіки в цілому, і на її основі провести порівняння. У третьому випадку використовуються методи проведення опитувань і отримання оцінок на основі експертних оцінок фахівців, що працюють в різних національних і міжнародних економічних системах.

У практиці міжнародного економічного аналізу широкое застосування знайшли перший і третій підходи, які часто використовуються в комбінованому вигляді. Другий підхід застосовується менше, оскільки спектр речей, загальних для більшості національних економік, досить вузький. Відомі варіанти цього підходу - оцінка вартості продуктового кошика в різних регіонах і оцінка вартості виробництва конкретного товару в різних країнах, де цей товар виробляється за однією технологією.

В якості узагальнюючого показника обрані кількісні характеристики потоку ділової інформації. Вважати цей показник загальним для різних економічних систем дозволяє міркування, що за одиницю виміру приймається універсальна не тільки для економічних систем величина - подія. За характером розподілу подій в різних системах можна визначити інтенсивність відповідних процесів. Важливим є те, що виробництво будь-якого продукту не відображає всіх властивостей економічної системи, а інформація, будучи основою функціонування системи, дозволяє дати її оцінку в безлічі проявів.

Література:

1. Прохорова В. В., Проценко В. М., Чобіток В. І. Формування конкурентної стратегії підприємств на засадах інноваційно-спрямованого інвестування : монографія. Харків: Українська інженерно-педагогічна академія, 2015. – 291 с.

Чобіток В.І.

ІНДИКАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК КОМПЛЕКСНА СИСТЕМА ЗМІШАНОЇ ЕКОНОМІКИ

Труднощі реформування вітчизняної економіки показали, що об'єктивною необхідністю даного етапу розвитку стає раціональне поєднання державного регулювання і ринкових механізмів саморегулювання, становлення змішаної економіки, поєднання організуючої ролі планових показників і творчої ініціативи суб'єктів господарювання.

Використання різних форм управління передбачає наявність відповідної децентралізованої управлінської структури за участю органів влади та комерційних учасників, відповідно, наявність повноважень та відповідних обмежень в інтересах досягнення необхідних економічних результатів.

В даний час під індикативним управлінням суб'єктами господарювання розглядається механізм державного регулювання, в основі якого лежить сукупність стратегій і цілей управління, єдність методів і критеріїв оцінки результатів управління, системність механізмів впливу на суб'єкти та об'єкти управління. Необхідно відзначити, що ні в світовій, ні у вітчизняній економічній теорії та практиці дане формулювання не є повсюдно прийнятим, хоча і часто використовується в різних дослідженнях.

У той же час індикативне управління повинно спричинити за собою, в першу чергу, кращу координацію досягнень і реалізацію ринкових задач на базі наявних ресурсів. При цьому використовуються ті інструменти управління, які не порушують вільного формування ринкових відносин і рівні умови діяльності для всіх суб'єктів ринку.

На основі загальнонаціональної програми рекомендується складати програми діяльності різного роду суб'єктів господарювання, з урахуванням їх інтересів та з використанням планових індикаторів, що орієнтують на вирішення поставленого завдання. Вважається, що аналогічним чином можна визначити планові вимоги і пріоритети до суб'єктів господарювання зі збільшення виробництва, а також доходів до державного бюджету.

При формуванні наукового підходу до створення системи індикативного управління суб'єктами господарювання, доцільно використовувати вже існуючі методичні положення розробок з індикативного планування, так як саме методи індикативного планування на сучасному етапі розвитку можуть забезпечити економічне регулювання бізнес-процесів.

Таким чином, індикативне управління суб'єктами господарювання буде представляти собою комплексну систему взаємодії різних елементів управління з комплексом заходів, що стимулюють участь всіх зацікавлених державних і підприємницьких структур на базі єдиного природно-господарського комплексу.

Література:

1. Мордовцев О.С. Сутність та цілі індикативного планування соціально-економічного розвитку регіону // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. – Чернігів: 2013. – №1 (64). – С 201-206.
2. Прохорова В. В., Проценко В. М., Чобіток В. І. Формування конкурентної стратегії підприємств на засадах інноваційно-спрямованого інвестування [текст монографії]. Харків: УПА, 2015. – 291 с.

ЕКОНОМІКА ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Формування інформаційного суспільства пропонує традиційній економіці інноваційні шляхи і форми розвитку, які в більшості своєму засновані на використанні віртуальної сфери для встановлення ділових контактів, просування товарів, управління фінансами тощо.

Інформаційне суспільство - суспільство, в якому більшість працюючих зайнято виробництвом, зберіганням, переробкою і реалізацією інформації, особливо вищої її форми – знань [1, 2].

Поняття «економіка інформаційного суспільства» ширше, ніж поняття «інтернет-економіка», оскільки включає галузі матеріального виробництва і сфери послуг, пов'язані з розвитком інформаційних технологій, електрозв'язку та електронних масових комунікацій, таких як виробництво оптичних кабелів, електронного та комп'ютерного обладнання, будівництво дата-центрів, створення пунктів колективного доступу, магістральних і локальних мереж зв'язку, засобів супутникової та мобільного зв'язку тощо [1, 2].

Особливістю інформаційної економіки є те, що продуктивність і конкурентоспроможність господарюючих суб'єктів знаходяться в залежності від їх здібностей збирати, обробляти і раціонально використовувати інформацію, яка заснована на знаннях.

В економіці інформаційного суспільства головною рушійною силою стає виробництво і споживання нематеріальних благ, які виражені в формі інформації, що стає не тільки ключовим фактором розвитку економічної системи, а й суспільства в цілому.

Перехід від традиційної економіки до інформаційної означає перетворення інформації в ресурс економічного характеру, який має першорядне значення. Цей перехід здійснюється внаслідок комп'ютеризації та телекомунікації, які забезпечують нові можливості розвитку економіки, підвищення продуктивності трудових ресурсів, вирішення економічних і соціальних проблем, створення нового типу ринкових відносин.

Головна особливість інформатизації економічної системи полягає в досягненнях фундаментальних і прикладних наукових напрямках, які включають нові інформаційні технології і засоби виробництва, що є стимулом до чергового витка науково технічних досягнень, заснованих на застосуванні інноваційних інструментів дослідження. Такі досягнення науково-технічного характеру складають важливу частину національних ресурсів інформації. Інформаційна діяльність поступово збільшується і переходить до нової якості, що є підставою виникнення інформаційного суспільства та розвитку в цілому.

Література:

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
2. Галушко. Ю. Інформаційне суспільство // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К. : Наук. думка, 2005. — Т. 3 : Е-Й. — С. 525.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РЕСУРСІВ В УКРАЇНІ

Важливою умовою розвитку економіки країни є суттєве підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу сільського господарства – галузі, яка по суті є основою формування фонду споживання.

Особливістю сільськогосподарського виробництва є те, що земля – елемент, в якому повинно здійснюватися виробництво, вона входить у процес виробництва, як одна з основних умов ефективного виробництва. На сучасному етапі спостерігається стала тенденція до зниження ефективності використання земельних ресурсів як на регіональному, так і на державному рівнях.

Основними причинами низької ефективності використання сільськогосподарських угідь в Україні є наступні [1,2]:

1. Слабкість фінансово-економічного становища сільськогосподарських підприємств.
2. Порушення оптимальної структури посівних площ сільгоспкультур.
3. Недостатній рівень внесення органічних та мінеральних добрив.
4. Низький рівень державної підтримки.
5. Загальна низька культура землеробства та відсутність зацікавленості сільгоспвиробників.
6. Низький рівень використання сільськогосподарськими землекористувачами технології точного землеробства із застосуванням ГІС технологій.

Поки країна не почне розвивати свою власну технологічну базу, будь-то добрива, транспорт і багато іншого, вийти на новий рівень розвитку використання сільськогосподарських ресурсів не вийде. Необхідно глибоке стимулювання і державне планування агропромислового комплексу. Необхідно державне управління з чітким розумінням наміченої мети і поставленого завдання.

Розвиток ефективного землекористування позитивно вплине на підвищення економічної ефективності сільськогосподарського виробництва та функціонування внутрішнього аграрного ринку, усе це буде важливою передумови для підвищення рівня доступності продуктів харчування та задоволення потреб споживачів, а також загального економічного добробуту країни.

Основними джерелами фінансування розвитку використання сільськогосподарських ресурсів в Україні мають бути державні кошти, позабюджетні джерела, інвестицій міжнародних корпорацій та кошти, що залучаються на вітчизняному та міжнародному ринках капіталу.

Література:

1. Осипчук С.О. Сучасний стан сільськогосподарських угідь України та заходи його поліпшення / С.О. Осипчук, Й.М. Дорош [Електронний ресурс]. – Режим доступу : 77.121.11.22/ecolib/6/33.doc
2. Капітанець Ю. О. Ефективність використання ресурсів аграрного виробництва [Електронний ресурс] / Ю. О. Капітанець // Сталий розвиток економіки : всеукраїнський науково-виробничий журнал.

ФОРМУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Динамічна трансформація економіки України та значна конкуренція на споживчому ринку вимагають від вітчизняних підприємств пошуку нових підходів до управління господарською діяльністю. З огляду на це, значного поширення нині набуло логістичне управління, сутність якого полягає у цілеспрямованому узгодженні у просторі та часі матеріальних, інформаційних, фінансових та сервісних потоків з метою оптимізації результатів функціонування підприємства.

В економічній літературі значна увага приділяється принципам, функціям, етапам впровадження системи логістичного управління, тоді як проблема оцінки його ефективності досліджується фрагментарно. З огляду на це, здійснення аналізу та узагальнення наявних методик діагностики ефективності логістичного управління процесами є своєчасним та актуальним. Визначення сутності логістичного управління, виявлення переваг, застосування концепції логістичного управління процесами на вітчизняних підприємствах, аналіз підходів до оцінки логістичного управління на вітчизняному підприємстві є основою їх ефективного розвитку.

У сучасних умовах здійснюється перехід до ринкових форм господарювання, формується відповідна інфраструктура економіки з новими видами відносин між підприємствами, державою, до управління залучаються фахівці нової формації і змінюється сама концепція управління підприємствами. Використання логістики як функції управління економічними потоками (товари, інформація, документація) допомагає раціоналізувати та оптимізувати управління такими потоками на всіх фазах діяльності підприємства.

Логістичне управління – це діяльність конкретного підприємства з планування, реалізації та контролю руху товарів від виробника до споживача з метою задоволення попиту і одержання прибутку. Досліджуючи вищезазначену проблему, насамперед варто розглянути підходи до оцінки ефективності управління підприємством, так як деякі з них застосовуються на проміжних етапах оцінки ефективності логістичного управління (еталонний, операційний). Найбільш доцільно застосовувати системний підхід до оцінки ефективності логістичного управління на вітчизняному підприємстві, оскільки саме цей підхід дає змогу врахувати різні аспекти управління логістичною діяльністю вітчизняного підприємства, так як системний підхід є базовим для логістичної концепції управління вітчизняним підприємством, а використання в рамках системного – логістичного підходу до оцінки ефективності управління дає можливість виключити більшість недоліків зазначеного підходу. Головне підґрунтя організації логістичного управління складає інтеграція окремих логістичних систем та оптимізації їх взаємодії для розкриття потенціалу наявних у підприємства ресурсів та максимізації рівня його розвитку.

Література:

1. Чобіток В.І. Формування і прийняття логістичного управлінського рішення на промислових підприємствах / Стратегічний розвиток національної економіки, регіонів і підприємств: всеукраїнська науково-практична інтернет-конф.; 15 - 17 листопада 2012 р – Том 5.- Донецьк – 2012.-С. 420-423.

Чобіток В.І., Щербак О.О.

ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Поняття активів розвивалося в економічній науці починаючи з 17 століття.

Активи – усі види ресурсів, які використовуються, або можуть бути використані у процесі виробництва товарів та надання послуг.

Процес управління активами є однією з найважливіших складових функціонування підприємства як відокремленого господарюючого суб'єкта.

Матеріальні активи. Вони характеризують активи підприємства, що мають речову (матеріальну) форму.

Нематеріальні активи. Вони характеризують активи підприємства, що не мають речової форми, але беруть участь у господарській діяльності та приносять прибуток.

Управління активами становить значну частину операцій фінансового менеджменту. Це пов'язано з великою кількістю елементів матеріально-речового складу, які потребують індивідуалізації управління, важливою роллю в забезпеченні платоспроможності підприємства, рентабельності продукції та результатів фінансової діяльності підприємства.

Політика управління оборотними активами полягають у забезпеченні безперебійності виробничого процесу, прискоренні обертання оборотних засобів, забезпеченні ліквідності та платоспроможності, підвищенні рентабельності оборотних активів, мінімізації ризиків і втрат у процесі їх формування і використання.

Основне завдання управління дебіторською заборгованістю полягає у мінімізації її величини та строків інкасації боргу.

Щодо управління необоротними активами, то вирішуються такі комплекси управлінських завдань, як обґрунтування можливих форм оновлення основних виробничих засобів, визначення потреби в їх нарощенні та можливих способів розширення, формування необхідних фінансових ресурсів, підвищення ефективності використання введених в дію основних засобів.

Система показників необоротних активів, основних засобів, дебіторської заборгованості й грошових активів допомагають визначити ефективність використання активів підприємства. Управління грошовими активами або залишком грошових коштів, які постійно знаходяться в розпорядженні підприємства, становить невід'ємну частину функцій загального управління оборотними активами.

Процес управління активами підприємства ускладнюється частою зміною умов, в яких воно функціонує, необхідністю оперативного прийняття рішень.

Отже, на сучасному етапі розвитку економіки, активи є одним з найважливіших факторів будь-якого виробництва, їх склад і ефективність використання прямо впливає на кінцевий результат господарської діяльності підприємства.

Література

1. Економіка підприємства: навч. посіб. / О. В. Ареф'єва, В. Г. Сахаєв, О. В. Ареф'єв та ін. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2003. - 237 с.

2. Прохорова В.В. Потенціал конкурентоспроможності підприємства: теоретичний аспект / В.В. Прохорова, В.І. Чобіток // Научно-практический журнал «Экономика и управление». – 2011. - №6 – С. 26-34.

Васильєва М.О., Можар Л.В.

ПРОЦЕС РОЗРОБКИ ТА ПРИЙНЯТТЯ ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ЯК СКЛADOVA ЧАСТИНА ТЕОРІЇ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

В сучасних умовах необхідно нове осмислення механізмів прийняття публічно-управлінських рішень, що забезпечують не просто вплив на об'єкт, а його регуляцію, потрібно здійснювати постійний пошук найбільш результативних на практиці механізмів прийняття рішень. Узагальнивши сучасні підходи до трактування поняття «Управлінське рішення», можна стверджувати, що всі вони зводяться до широкого спектру визначень сутності цього феномена, кожне з яких виражається через будь-яку форму їх реалізації та узагальнює безліч характерних ознак, що відображають процес прийняття рішень. Публічно-управлінське рішення є актом діяльності суб'єкта управління, наділеного відповідними повноваженнями, спрямованим на вирішення комплексної проблеми за допомогою трудового колективу. Ефективність публічно-управлінського рішення значною мірою залежить від виконання і співвідношення функцій. Функції управлінських рішень відіграють роль як в ході їх підготовки, так і на етапі впровадження, тому управлінські рішення є реальним інструментом досягнення певних цілей організації.

Будь-яке управлінське рішення виконує як мінімум три функції:

- 1) напрямну функцію відповідно до якої управлінські рішення приймаються відповідно до підприємства;
- 2) координуючу (організуючу) функцію, за якою відбувається узгодження дії виконавців;
- 3) мотивуючу функцію, яка включає в себе систему заходів стимулювання розробників управлінських рішень.

Функції прийняття рішень тісно взаємопов'язані з процесом прийняття управлінських рішень. Якщо обраний варіант рішення не призводить до досягнення бажаного результату, то виникає необхідність в реалізації коригувальних дій, починаючи від переосмислення початкового завдання і відновлення пошуку альтернативних варіантів, і закінчуючи уточненням процедур аналізу і контролю.

На сучасному етапі розвитку теорії і практики теорії управлінських рішень вироблено і реалізується кілька методологічних підходів до їх прийняття і розробки: процесний підхід, ситуаційний підхід та системний підхід.

Процеси розробки, прийняття та реалізації публічно-управлінських рішень в неприбуткових організаціях прийнято розглядати із застосуванням саме системних моделей процесу діяльності. Механізми прийняття рішень правильно і своєчасно застосовані, багато в чому забезпечують ефективність рішень, зумовлюють подальшу їх реалізацію та досягнення поставленої мети. З метою оптимізації управлінських рішень доцільно оцінювати якість джерела, тому що саме джерела, а не окремі інформаційні повідомлення створюють базу для прийняття рішень і дозволяють регулярно оновлювати поточну і отримувати нову інформацію.

Таким чином, прийняття публічно-управлінського рішення завжди пов'язане зі збором і аналізом інформації, тому її якість є одним з найважливіших факторів, впливають на кінцевий результат реалізації рішення. Етап відбору інформації при прийнятті управлінського рішення в даний час детально не розкритий і являє собою актуальну сферу дослідження.

Васильєва М.О.

ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕНЕДЖМЕНТУ НЕПРИБУТКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

За останнє десятиліття недержавні неприбуткові та інші громадські організації помітно посилили свою діяльність в Україні. Неприбуткові організації громадян служать посередником між державою і населенням, розширюючи публічний простір політики. Реалізуючи соціальні функції, некомерційні організації надають людям можливість самореалізації, отримання допомоги в складних ситуаціях, а також придбання соціально значимого і професійного досвіду. При взаємодії з бізнесом такі організації служать помічником у виявленні та запобіганні не фінансових ризиків, а також допомагають у формуванні позитивного іміджу компанії.

Неприбуткові організації – організації, які не мають за мету одержання прибутку і не розподіляють отриманий прибуток між учасниками. Але, як і будь-яка інша організація, неприбуткова організація веде управлінську діяльність. В основі будь-якої управлінської діяльності лежать прийняті рішення, тому їх ефективність обумовлює результативність управління.

Ухвалення публічно-управлінського рішення – це проміжний етап між безпосередньо рішенням і впливом, тобто здійсненням даного рішення. Його ефективність оцінюється укупі з ефективністю розробки рішення та його втілення в життя. У прийнятті публічно-управлінських рішень в неприбуткових організаціях рішень сходяться відразу кілька логік і мотивацій висунення (і реалізації) цілей. З одного боку, вони складаються, під специфічним впливом цілого спектра норм і поглядів, стимулюючих, але одночасно і обмежують постановку і способи вирішення соціальних проблем: характерних для даного суспільства соціокультурних традицій, цінностей правлячого режиму, норм чинного законодавства, стереотипів адміністративної середовища і т.д. З іншого боку, під істотним впливом потрійної структури публічних органів (центр-регіон-місцевість), а також інтересів окремих галузей, відомств, організацій, груп тиску і навіть окремих осіб, задіяних в прийнятті відповідних рішень. Для прийняття неприбутковими організаціями найбільш ефективних публічно-управлінських рішень слід враховувати такі чинники, як стадія життєвого циклу організації, різні мотивації течії і суспільстві, соціальна відповідальність компаній в регіонах різного типу (депресивних, відсталих, розвинених), ранг управління (верхній, середній, нижчий), масштабність управлінського рішення (комплексні та приватні рішення), тривалість дії управлінського рішення. Проблема громадського контролю над розробкою, прийняттям і реалізацією публічно-управлінських рішень неприбутковими організаціями є актуальною на сьогоднішній день. Вони, на відміну від виробничих організацій, не мають безпосереднього впливу ринкових механізмів, тому не прагнуть до досягнення ефективних рішень з точки зору їх витратності (немає конкуренції, відсутній критерій економічної ефективності), але враховуються інші критерії – стабільність, соціальна ефективність (хоча їх діяльність є економічно неефективною). Отже, у соціальній ефективності публічно-управлінських рішень в неприбуткових організаціях буде виражений результат досягнення соціальних цілей за рахунок зниження зусиль, часу. Економічна ефективність не вимірюється, оскільки неприбуткові організації ведуть діяльність не з метою одержання прибутку і не розподіляють отриманий прибуток (навіть якщо він є) між учасниками.

Dudnieva Iuliia, Voloshina Nadiya

SMALL BUSINESS COMPETITIVENESS

Economic development of market economies is impossible without small business. For example, US federal law enshrines the crucial role of small business in the development of the state: "security and well-being cannot be ensured without stimulating existing and potential small business opportunities." As of February 2019, small businesses in the United States accounted for 47, 3% of all private sector jobs. In the EU, one of the principles of economic policy is the provision of "Think Small First", which means the priority of supporting small business, as well as creating the most favorable conditions for its development.

Current trends in the world economy directly affect the functioning of small businesses, namely:

- small businesses are participants in the global market and feel the impact of global competition;
- competition in traditional market niches for small businesses increases the requirements for the quality of products (services) and fulfillment of contractual obligations;
- increasing competition leads to the complexity of small business management systems, the need to use the tools of strategic management, controlling, logistics, quality management, etc.;
- global informatization of the economy leads to the emergence of a significant number of virtual small businesses.

Quantitative parameters of small enterprises, the amount of resources they use to carry out activities, production influence on determining the conditions for the formation of competitive advantages of small business as a specific sector of the economy.

From the standpoint of the macroeconomic approach, favorable conditions for the development of small business are when there is a negative "scale effect", i.e. a further increase in the scale of the company leads to a faster growth of costs relative to income. Of particular importance are the relative competitive advantages of small businesses, which allow for rapid adaptation to changes in the business environment, customer focus, low transaction costs and more.

The growing importance of the small business sector in the modern innovative economy is due to its advantages in ensuring its own competitiveness compared to other forms of economic activity. These benefits are based on social, economic and technological factors.

Social factors include: changes in values and lifestyles of social groups; dissatisfaction with the socio-psychological climate in large groups with a complex hierarchical structure; formation of an attractive image of an entrepreneur in society, etc.

Technological factors include the following: the growth of technological competition, the rapid obsolescence of technology, technological progress, the rapid development of IT and networking.

Economic factors combine the following aspects: further differentiation of effective demand; increasing the use of outsourcing by large and medium-sized enterprises; general increase in the level of competition between business entities; active development of venture capital; state support for competition in the economy, antitrust policy of the state.

Дуднєва Ю.Е., Кращенко Є.В.

НОВА РЕДАКЦІЯ СТАНДАРТУ ISO 31000: ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ В ОРГАНІЗАЦІЯХ

Серія міжнародних стандартів з ризик-менеджменту була прийнята у 2009 році та включала три основні документи: ISO Guide 73:2009 Risk management – Vocabulary, ISO/IEC 31000:2009 Risk management – Principles and guidelines, ISO/IEC 31010:2009 Risk management – Risk assessment techniques. Стандарт ISO 31000 було прийнято у якості національного більш ніж 50 національними органами по стандартизації, охоплюючи понад 70% населення світу. Він також прийнятий деякими організаціями ООН і національними урядовими організаціями як основа для розробки власних ризик орієнтованих стандартів і методик. Нова редакція стандарту ISO 31000, яка була розроблена у 2018 році, має допомогти регулювати фактори невизначеності функціонування суб'єктів господарювання. Україна відреагувала на появу нового стандарту введенням в дію з 1 січня 2019 року Державного стандарту ДСТУ ISO 31000:2018 «Менеджмент ризиків. Принципи та настанови». Основні положення, які дозволяють розглядати ISO 31000: 2018 як основу для впровадження інтегрованого ризи-менеджменту в організації, такі:

- переглянуті принципи ризик-менеджменту, відповідність яким, за думкою розробників стандарту, забезпечує успішність інтеграції ризик-менеджменту у діяльність організації. Ефективний ризик-менеджмент має бути: структурованим та всеосяжним; адаптованим до зовнішнього та внутрішнього середовища організації; інклюзивним; динамічним; базуватися на найкращій (актуальній, зрозумілій) доступній інформації; враховувати людські та культурні чинники; постійно удосконалюватися на підставі навчання та отриманого досвіду.

- розробники зосередили увагу на значенні лідерських якостей топ-менеджерів, які мають забезпечувати інтеграцію ризик-менеджменту в управлінську парадигму організації. Це дозволить будь-якому суб'єкту господарювання, що здійснює управління ризиками, узгодити ризик-менеджмент зі своїми цілями, стратегією і організаційною культурою; встановити величину і тип ризиків, які можуть або не можуть бути прийняті, для забезпечення розробки критеріїв ризику, за умови, що відповідна інформація доведена до відома зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів; переконувати їх у цінності ризик-менеджменту; стимулювати систематичний моніторинг ризиків; забезпечити відповідність структури ризик-менеджменту середовищу організації. Інтеграція ризик-менеджменту в організаційну діяльність полягає у тому, що управління ризиками здійснюється в кожному елементі організаційної структури (має прописуватися у положенні про підрозділ), кожен співробітник компанії несе відповідальність за управління ризиками у межах своїх повноважень (має прописуватися у посадових інструкціях).

- упорядковано контент стандарту для забезпечення орієнтації на модель «відкритої системи» для суб'єктів господарювання, універсальності його положень для різних управлінських ситуацій та організацій будь-яких розмірів та галузевих особливостей. Тим самим на рівні міжнародного стандарту підтверджено можливість та доцільність впровадження ризик-менеджменту у діяльність суб'єктів малого та середнього бізнесу.

Дуднєва Ю.Е., Малюта К.І.

СУБ'ЄКТИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Функціонування малого бізнесу в Україні має певні особливості та тенденції. Декларативні заяви з боку держави щодо важливості розвитку малого підприємництва поєднуються з відсутністю цілісного підходу до його стимулювання та підтримки. У вітчизняних законодавчих документах відсутнє поняття «малий бізнес». Законодавці використовують термін «мале підприємство», який об'єднує як платників єдиного податку, так і інші підприємства, що належать до категорії малих підприємств, але не перебувають на загальній системі оподаткування.

Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» з 01.01.2018 року відносить до суб'єктів малого підприємництва фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та чистий річний дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) не перевищує суму, еквівалентну 8 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом НБУ. Для віднесення суб'єкту господарювання до мікропідприємства ці показники знижуються до 10 осіб та 700 тисяч євро відповідно.

Аналіз основних показників діяльності підприємств різного розміру з виявленням частки суб'єктів малого підприємництва дозволить виявити відповідні тенденції та зробити висновки щодо ролі малих підприємств в забезпеченні певних результатів економічного розвитку країни.

За даними Державної служби статистики кількість малих підприємств зросла на 48 220 одиниць з 2016 по 2018 рік, причому збільшення кількості мікропідприємств йде більш активно: 18,2% порівняно до 16,5%. Чисельність найнятих працівників з 2016 року теж зросла, причому по мікропідприємствам цей показник випереджає суб'єкти господарювання інших груп. Зауважимо, що у 2018 році кількість зайнятих у малому підприємстві зменшилась приблизно на 18 тисяч осіб. Малі підприємства, які за своєю кількістю складають більше 95% суб'єктів господарювання в Україні, забезпечують зайнятість лише 27,54% від загальної чисельності зайнятих осіб. Серед малих підприємств найменша частка тих, які отримали прибуток за результатами 2018 року, а чистий прибуток малих підприємств складає лише 11% від чистого прибутку всіх суб'єктів господарювання. Таким чином, аналіз статистичних даних дозволяє підтвердити тезу, щодо негативних тенденцій у діяльності підприємств малого бізнесу, актуалізації проблем та активізації ризикоутворюючих чинників.

Проведений аналіз дозволяє зробити низку висновків щодо місця суб'єктів малого підприємництва в українській економіці. Можна констатувати, що у сучасній ринковій економіці України малі підприємства вимушені долати ряд макроекономічних перешкод, основною причиною яких є неефективна фінансова підтримка, надмірний податковий тиск та інші обмеження, встановлені на законодавчому рівні, а також проблеми, пов'язані з незбалансованістю сучасного ринку праці, структурними диспропорціями, недостатньо розвиненою інфраструктурою тощо.

Карлова О.А., Удовікова Н. О.

ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах рецесії ситуація, що склалась у сфері фінансування інновацій в економіці українських міст призвела до безсистемного здійснення діяльності, яке не гарантує підвищення ефективності та збільшення конкурентоспроможності підприємств міського господарства в довгостроковій перспективі. Продовжує відбуватись втрата виробничого та науково-технічного потенціалу країни, залишається проблема активізації розвитку інноваційної діяльності.

Ступінь інвестиційної привабливості підприємства є індикатором, показання якого дозволяють зробити висновки потенційним інвесторам про необхідність і доцільність вкладення фінансових засобів саме в даний об'єкт. На сьогодні існує достатньо велика кількість наукових досліджень та публікацій провідних українських вчених-економістів стосовно проблеми економічного оцінювання інвестиційної привабливості (ІП) підприємств. Основні дискусійні питання, які безпосередньо стосуються даної тематики і які залишаються об'єктом обговорень, ґрунтуються на тому, що у науковців немає єдиної комплексної (науково-теоретичної та прикладної) думки щодо підходів до управління інвестиційною привабливістю підприємства. Проблема інновацій сама по собі є комплексною, а в контексті глобальної конкурентоспроможності її розв'язання потребує системних заходів, гнучких механізмів та інструментів, націленості всіх учасників інноваційного процесу на ринок. На стартовому етапі ринкових реформ Україна входила до елітної групи країн з найвищим рівнем наукомісткості економіки (витрати на науку у 1990 році перевищували 3% обсягу ВВП України). На той час такі самі показники мали найрозвинутіші країни світу – Японія, США, Німеччина, Франція, Велика Британія. Надія на те, що ринковий механізм автоматично забезпечить модернізацію вітчизняної економіки, високу якість розвитку завдяки включенню інноваційних факторів, до 2020 року так і не виправдалася.

Відсутність дієвої моделі інноваційного розвитку для підприємств України є частиною системної проблеми, яка полягає у тому, що результативність, якість функціонування і структура креативної частини національної інноваційної системи – сектору досліджень і розробок, освіти, винахідництва – не повною мірою відповідають потенційним потребам інтенсивного розвитку економіки. З іншого боку, технологічно низькоукладна вітчизняна економіка, а також система підприємництва, що склалася під впливом нав'язаних Україні ззовні неоліберальних реформ, залишаються вкрай неприйнятними до сучасних досягнень науки та технологічних інновацій. Для України принципово важливим є знаходження адекватного співвідношення між державним та ринковим регулюванням інноваційної діяльності в країні. Потрібно вирішити багатовимірну управлінську задачу – чітко визначити, за якими показниками забезпечити інноваційний розвиток, якісний і кількісний, сформувати систему перспективних цільових орієнтирів, визначити завдання, відповідальних; сформувати систему заохочень, штрафів тощо, що мовою управління називається стратегією. З ґносеологічної точки зору зміст цього поняття, базуючись на його етимології можна визначити як форму подання перспективи, де довгострокові рішення ув'язуються зі середньо- і короткостроковими або поточними.

Кір'ян О.І.

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ КАДРОВИХ ПОТРЕБ ПІДПРИЄМЦЯ

Щодо підприємницької діяльності як такої за останні десятиліття фахівцями та теоретиками сформовано значний масив інформації. Але більшість матеріалів містять описовий характер (досягнення окремих бізнесменів, їх досвід, їх висновки та спроби узагальнити закони сучасного бізнесу), інструктивний характер (коротенькі загальні рекомендації, які дозволяють почати власну справу або зробити висновок про неефективність її як такої з причин особливостей стану середовища або особистісних характеристик самого потенційного підприємця). Питання кадрового забезпечення розглядаються відокремлено від більшості реалій сучасного світу та поділяються на дві майже протилежні групи рекомендацій.

Перша пропонує підбирати гарних, самостійних, ефективних фахівців, які і без головного підприємця можуть досить добре рухати бізнес або його окрему частину. Але в цьому випадку майже не висвітлюють проблемні моменти, коли виконавці обов'язково спробують зайняти місце топ-менеджера та власника, особливо при їх вільному доступі до всієї документації фірми та наявності певного рівня довіри. І настання даного моменту – лише питання часу. Як доводить статистика неофіційних опитувань підприємців, які втратили власний бізнес – частка рейдерських захоплень прибуткового бізнесу є навіть меншою, ніж таке саме захоплення, але в межах самої компанії, колегами з високим рівнем довіри.

Друга пропонує залучення слухняних виконавців, які все або майже все виконують за командою або з дозволу підприємця. Це, звісно, виключає проблеми першого характеру, але суттєво ускладнює ведення бізнесу, бо вимагає від підприємця виконання всіх функцій топ-менеджера одночасно. Тобто, такий підхід можливий лише в маленьких компаніях та при наявності у самого підприємця потрібних професійних навичок.

Однак обидві групи беззаперечно звертають увагу на появу нових, принципово відмінних процесів в роботі сучасного підприємця та його колективу – це перехід у віртуальний простір. Якщо декілька років тому ведення електронної документації було просто прийнятним, вигідним процесом, то зараз воно стало обов'язковим процесом для всіх підприємців. За останні роки реклама діяльності, пошук партнерів та споживачів домінантно перемістився в віртуальний простір – відсоток інших прийомів та методів реклами, взаємодії стрімко падає. Це, в свою чергу, суттєво впливає на кадрові вимоги підприємництва, особливо стосовно невиробничої діяльності, виконання управлінсько-адміністративних функцій тощо. Так реалізація товарів переміщується в інтернет-магазини, отримання більшості послуг до моменту їх фізичного надання проходить без особистих зустрічей; інколи колеги, що багато років спілкуються майже не щоденно, ніколи фізично не зустрічаються. Все це вимагає від підприємця формувати новий перелік вимог до кадрового забезпечення власного бізнесу, який буде враховувати реалії сучасного світу, особливості кожного елементу, кожного процесу саме його бізнесу і забезпечить максимальне переміщення всіх функцій та робіт у віртуальний простір з можливістю кадрів змінити ставлення до роботи і здійснювати її вже з урахуванням нових вимог сучасності та подальшого розвитку нових підходів до реалізації бізнес-процесів.

Кір'ян О.І., Григоренко В.В.

СУЧАСНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЕКСПЕДИТОРА

В умовах кризи та карантину, коли значна кількість компаній перемістила ведення бізнесу в інтернет-простір, підвищується значущість роботи експедитора як зв'язуючого елемента між виробником та споживачем. В його функції в першу чергу входить отримання вантажу, його супровід та здача замовнику або реалізаторам. Відповідно, ця функція містить і обов'язкове оформлення необхідної транспортної документації. Особливістю роботи є те, що експедитор відповідає за вантаж від моменту прийняття його в роботу (за документами) до моменту підписання отримувачем вантажу відсутності будь-яких претензій. Він відповідає і за наявність вантажу, і за його цілісність.

Це формує певний перелік необхідних для здійснення діяльності компетентностей та якостей. В першу чергу звернемо увагу на якості, необхідні для робітника, щоб він отримував від роботи задоволення, а не стрес.

Головна якість – уважність та зібраність. Необхідно звертати увагу на всі складові, елементи процесів. діяльності; бачити оточення, ризики середовища, ризики щодо цілісності вантажу. Ідеальний експедитор – це дуже відповідальна та уважна, зібрана, сконцентована людина без шкідливих звичок, бо інакше він наплутає щось або загубить, забуде. Крім того, експедитор повинен бути наполегливим та іноді впертим, щоб наполягати на правилах та виконанні всіх обов'язків іншої сторони (як при прийомі вантажу, так і при його передачі).

Це обумовлює декілька основних компетентностей, які повинні бути у експедитора: знання всіх форм документації, правил її оформлення, послідовності цих процесів в купі з процесами контролю за прийомом-передачею вантажу та його станом. При відсутності даної компетентності експедитор може віддати вантаж, а йому при порушенні процедури не нададуть всіх потрібних паперів та не сплатять за нього кошти. І витрати стягнуть вже з експедитора. При помилках в оформленні документації до компанії можуть застосувати штрафні санкції як в процесі переміщення вантажу, так і потім, при здійсненні аудиту.

Друга важлива характеристика – розуміння особливостей матеріалів та візуалізація процесів. Експедитор повинен передбачити – які ризики можуть псувати вантаж в дорозі, та заздалегідь їх попереджати. Тому основна компетентність для цих процесів – знання характеристик вантажу. Знання характеристик тари, знання умов маршруту; здатність до оптимального вибору умов пакування та транспортування; здатність здійснювати контроль за процесами та вимагати дотримання правил та інструкцій для кожного виду вантажу на всьому шляху супроводу.

Експедитор відповідає за терміни доставки вантажу. Тому він повинен бути трохи логістом, щоб змінити маршрут в разі виникнення перешкод в дорозі, та мати здатність швидко приймати рішення, брати на себе відповідальність. Відповідно, повинен мати таку якість як стресостійкість. Крім того, він повинен бути дещо потаємним, щоб не розбовкувати про вантаж і не провокувати ризикові ситуації в дорозі. Наявність цих характеристик формує ідеального експедитора.

Кір'ян О.І., Момот Д.О.

МІЖНАРОДНІ ІНФОРМАЦІЙНІ КОМПАНІЇ-ПОСЕРЕДНИКИ – КАДРОВІ ПОТРЕБИ

Глобалізація змінила систему взаємодії більшості галузей, значно розширивши межі пошуку партнерів та споживачів. Транспортна та інформаційна світові мережі дозволяють не виготовляти всі складові в одному регіоні та навіть країні:десь дешевша робоча сила, десь присутні та доступні більш розвинуті технології, обладнання, доступ до енергоносіїв; споживачі також знаходяться зовсім в іншому місті. І в разі розміщення найбільш вигідних складових в різних місцях світу поєднати їх, знайти безпосередньому виробнику або саме споживачу інколи досить складно. Тому нагальною потребою стає формування та розвиток таких компаній, які можуть стати посередниками в цьому глобалістичному світі, поєднати партнерів, ресурсну базу, споживача, виробника, інвестора та інших учасників економічних процесів в потрібному складі. На даний час більшість організацій або не знають – де та як отримати потрібну інформацію, або не можуть це зробити з технічних причин. Вони не мають в складі відповідних фахівців по роботі з інформаційними потоками, інтернет-простором та зі знанням декількох іноземних мов (або висококласних фахівців з користування спеціальними, в тому числі технічними перекладами). Наймати ж людину з повним набором таких якостей можуть собі дозволити лише окремі корпорації зі значним капіталом. Тому створення таких інформаційно-посередницьких компаній, які зможуть узгоджувати інформацію між різноманітнішими країнами та підприємствами, галузями та ринками стає в сучасних умовах нагально необхідним.

Більшість працівників такої компанії, на нашу думку, можуть і, скоріш за все, будуть фрілансерами – працюватимуть будь-звідки. Обиратимуть собі найбільш прийнятні завдання. При цьому всі вони повинні будуть знатися на професійних функціях в декількох сферах та володіти декількома мовами. Це дозволить не обмежуватись ринком робочої сили окремого регіону, а розглядати в якості джерела кадрів всі країни, де є інтернет. В штаті компанії повинні бути й фрілансери-лінгвісти, які здатні перекласти потрібні технічні, економічні та інші специфічні тексти на різні мови з мінімальною кількістю помилок. Це дозволить не тільки надавати споживачу потрібну інформацію, але й передавати потрібні складові супроводу, що є окремим джерелом прибутку для компанії.

Головною проблемою з кадрами в такій компанії я бачу вибір топ-менеджерів, які повинні мати високі навички інтернет-спілкування, маркетингу, відбору персоналу та постійного контролю за термінами виконання й якістю результатів поставлених задач. Від їх діяльності залежить динаміка прибутковості компанії. Крім того, компанія повинна мати декількох системних адміністраторів. Які також змушені постійно вивчати пошукові системи, налагоджувати взаємодію всіх виконавців та партнерів організації, навчати топ-менеджерів змінам в інформаційних системах та консультувати виконавців. Все це дозволить сформувати фірмі якісний кадровий склад.

Кір'ян О.І., Рябов О.В.

КЕРІВНИК ТА ВЛАСНИК ПІДПРИЄМСТВА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ – ВІДМІННОСТІ ТА ЄДНІСТЬ ХАРАКТЕРИСТИК

Специфіка підприємств сфери обслуговування в Україні досить різноманітна за видами діяльності, географічним розміщенням, кількістю працюючих та особливостями діяльності. В роботі розглянемо такі, що мають маленький колектив (до 10 осіб), розташовані територіально компактно та вимагають наявності кваліфікованих виконавців робітничих професій – підприємства з технічного обслуговування транспортних засобів.

Проблема більшості власників таких компаній є в тому, що вони одночасно стають і її керуючими. Тобто, вони є і власником, і адміністратором. Це інколи суттєво ускладнює роботу компанії, бо інтереси адміністратора та власника можуть вступати в протиріччя, і особа отримує внутрішній конфлікт. Тому для ефективного визначення власного місця в компанії пропонуємо декілька чинників як критеріїв оцінки спрямування зусиль. Наявність власного транспорту та здатність до його обслуговування. В разі наявності транспортного засобу особа стає користувачем послуги, тому може оцінювати потребу в робітниках, видах робіт, умовах в компанії в місцях, куди допускають споживача послуги. Тобто, власнику потрібно мати власний автомобіль. Адміністратор бажано повинен додатково вміти його лагодити – це дозволить більш ефективно планувати виробничу складову діяльності організації, контролювати діяльність робітників та, при необхідності, заступати когось з них в періоди хвороби, відпусток; дає розуміння якості матеріалів та обладнання та допомагає обрати оптимальні для певного виду діяльності.

Наявність фінансової грамотності потрібна і власнику, і адміністратору для формування ефективної діяльності на першому етапі створення компанії, однак надалі (в разі відсутності бухгалтера) адміністратор повинен володіти ще й навичками роботи з фінансовою документацією, розумітися на собівартості, ризиках, розрахунках запасів тощо. Однак що власник, що адміністратор повинні розумітися на маркетингу і реагувати на зміни ринку, його учасників, економічну ситуацію; мати хист навіть не очікувано налагоджувати взаємодію з новими постачальниками, клієнтами (особливо такими, що можуть забезпечити збільшення клієнтопотоків завдяки власним потребам або додатковому колу знайомих).

Адміністратор додатково повинен володіти ІТ-грамотою для ефективного ведення документації, оптимізації адміністративної діяльності, планування та структурування робіт в організації, роботи з зовнішнім середовищем. Власнику бажано розумітися на цих процесах та мати можливість моніторингу результатів, формування додаткових пропозицій з покращення діяльності. Враховуючи обмежену кількість працівників, власник повинен володіти майже всіма навичками адміністратора та або самостійно, або за допомогою відповідних компаній періодично здійснювати моніторинг ринку з метою оптимізації переліку послуг, обладнання, штатних одиниць тощо. Крім того, він повинен вміти розставляти пріоритети – поточна тимчасова прибутковість зараз чи поточні витрати з подальшою значно вищою прибутковістю тривалий період часу роботи компанії (при вкладанні коштів в сучасні основні фонди з метою розширення асортименту послуг). Це відрізняє власника від адміністратора.

Obydiennova Tetiana

USE OF DOWNSIZING IN THE PERSONNEL MANAGEMENT SYSTEM

Dynamic operating conditions require the management of enterprises to apply management methods that will be relevant and achievable. Particular attention should be paid to anti-crisis methods of managing modern enterprises, especially those whose use in the shortest possible time can contribute to the effective operation of the entire enterprise. Today, most managers at Ukrainian enterprises do not have time to implement strategic measures to improve the financial condition of the enterprise, the results of which will take place in the future. Most executives need the consequences of their decisions as soon as possible. Therefore, most managers consider such a tactical method of crisis management, the use of which is aimed at rapidly improving the financial performance of the enterprise. This method is downsizing.

Within the personnel management system, downsizing can be considered as measures to reduce the number of management, industrial and service personnel by optimizing jobs and production operations in accordance with market demand and environmental requirements. This process is possible only if a comprehensive and objective assessment of staff, their qualifications.

As part of downsizing in the personnel management system, the following measures are possible:

- transfer of staff to other jobs;
- optimization of operations at one workplace, of the number of jobs,
- audit of functions performed and their optimization;
- transfer of staff from branches to the main office;
- division of labor between employees subject to proportional reduction of working hours;
- dismissal of employees with the opportunity to work at partner companies;
- dismissal of staff of retirement age, subject to the involvement of specialists and professionals to work as temporary consultants;
- dismissal of employees and entering their data in the personnel reserve;
- dismissal of employees whose qualifications do not meet the established requirements.

The results of downsizing in the personnel management system will be:

- cost minimization;
- improving the financial and economic condition of the enterprise;
- increasing the efficiency of efficiency of tasks;
- reducing management levels;
- rational use of enterprise personnel;
- increasing the competitiveness of the enterprise.

To prevent the negative consequences of the use of downsizing in the personnel management system, it is necessary to use all the variety of techniques and methods in the personnel management system. Thus, the balanced use of downsizing in terms of production capacity of the enterprise, its financial condition and market position, will allow to make effective management decisions regarding the use of downsizing in the personnel management system at Ukrainian enterprises and optimize the results of its use to minimize financial, material, organizational resources that will provide an opportunity to get positive results in the activities of enterprises in the shortest possible time.

Obydiennova Tetiana, Drozdov Ihor

FEATURES OF STAFF MOTIVATION OF A PROJECT-ORIENTED ORGANIZATION

Today, in difficult economic conditions, staff motivation remains an important and urgent issue for organizations in order to retain qualified personnel and increase efficiency. State and private enterprises in practice felt that the development and success of market relations is impossible without the use of new modern forms of motivation and stimulation of labor, as well as the need for a deeper study of existing mechanisms and schemes of motivation and their adaptation to emerging market conditions.

In any market situation, the application of project management methods and tools for many enterprises becomes the key to improving their efficiency and competitiveness. Particular attention is paid to the application of methods and means of project management of enterprises and organizations during economic downturns.

If at the booming stage the application of the project-oriented approach enables the organization to make any business processes transparent and easily controlled, as well as to control and manage changes implemented as projects, then in a crisis, the project approach makes it possible to accurately plan the attraction of resources for the implementation of business processes company, which allows you to manage costs in order to reduce them.

When deciding on the application of project management methods in an organization, it is necessary to assess the readiness of the organization and its staff for changes. The basis of this indicator can be an assessment of the maturity level of the organization.

The key to the productive work of staff is the maximum possible coincidence of their individual motives and goals with the motives and goals of both the team in which he works and the management of the enterprise. Obviously, the complete coincidence of these three motivations is impossible due to the initial contradiction of the main tasks of the employer (to get the maximum return from the employee at the minimum cost) and the employee (vice versa).

However, the correct system of employee motivation allows to bring their goals as close as possible and create conditions for the growth of employee efficiency in particular, and the development of the company as a whole.

The personnel motivation system of a project-oriented organization is a source of information for the company about the effectiveness of the project team, the degree to which its participants achieve their goals.

It should be noted that the project motivation system is one of the means of supporting and stimulating the business, as well as maintaining the company's business processes in optimal condition.

Thus, having created a project motivation system for each member of the project team individually, the organization will be able to effectively manage the participants of the project team, tools will appear to monitor the activities of each team member and promptly make changes in case of deviations, self-motivation mechanisms will be formed for each member of the project team, which will result in reduction of current control by the management of the project team activities and increase its effectiveness.

USE OF STRESS MANAGEMENT SYSTEMS IN ENTERPRISES

Modern conditions of operation of enterprises are characterized by significant chaos, unpredictability, permanence of crisis phenomena of different nature and origin. Enterprises are constantly under the influence of stressors - negative factors that cause undesirable deviations in the activities of enterprises, disrupt the planned trajectory of development, hinder progressive transformation, cause a decline in financial and economic performance. All this creates radically new requirements for enterprise management systems, which should be aimed at responding appropriately, maintaining economic security, ensuring market survival, increasing market and financial and economic stability, and so on. An urgent issue is the formation of effective stress management systems in enterprises, the main purpose of which is to eliminate, eliminate and counteract extreme deviations in activities in order to stabilize the state of enterprises and ensure their full functioning and development. A characteristic feature of stress management is its focus primarily on achieving rapid effects. As evidenced by the study of theory and practice, as well as the results of our own research, the specifics of critical undesirable deviations is such that does not allow (and often makes impossible) to conduct thorough research to find alternatives, economic justification of project activities and more. On the contrary, urgent problems need simple and quick solutions, which are always limited in time.

Considering the practical aspects of stress management in enterprises, it is necessary to point out the low level of predictability of decisions within the relevant stress management systems. Thus, it is difficult to talk about the possibility of accurately predicting the future, making the most complete economic calculations, identifying an exhaustive list of alternatives, etc. while eliminating critical undesirable deviations. This, in turn, further exacerbates the risks and also leads to a certain time lag between the moment of decision-making and the identification of its consequences.

In the analyzed context, we should talk about the complexity of forming tasks for forecasting the parameters of stress management systems, selecting appropriate forecasting methods and their verification, updating the input and output information base, establishing indicators and criteria, choosing the time period of forecasting and more.

Inefficient stress management system in enterprises also increases social tensions among employees. This is obvious, because the intensification of personal, group or corporate stress in teams affects: the processes of resource allocation; formation of goals and objectives of both units and individual performers of the organization; increasing uncertainty and uncertainty in the future; changing the priority of problems to be solved; deterioration of mutual trust of employees of the enterprise - to each other; avoidance of responsibility for the state of affairs in the team by each of its members (or the majority of such members); increasing the scale of unfair criticism at various levels of the organizational structure of government; reduction of labor discipline; repayment of the level of awareness of staff about the real state of affairs in the organization; reducing the level of corporate culture; deterioration of mutual assistance and mutual support; reducing the level of motivation and initiative of staff; increasing staff turnover; implementation of personnel rotations; reduction of vacancies, etc. Thus, the importance of stress management for businesses is especially growing in crisis and adverse operating conditions, which have a negative impact on all aspects of business.

Obydienнова Tetiana, Domnych Yevhen

PROJECT MANAGEMENT BASED ON THE CONCEPT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

From a business point of view, sustainable development is characterized by a balance of economic, environmental and social performance of the enterprise and is understood as corporate sustainability. Today, companies lack tools and methods to put the principles of sustainable development into practice. Due to the fact that through projects in companies the main economic, environmental and social changes are implemented, the inclusion of the principles of sustainable development in project management is one of the main development scenarios for companies seeking to ensure their stability and investment attractiveness in the future. The concept of sustainable development and corporate social responsibility is reflected in all processes of enterprise management, including project management processes, as management of changes of an economic, social and environmental nature that give a long-term effect.

Given the concept of sustainable development, projects in the company can be divided into corporate sustainability projects, the purpose of which, first of all, is to achieve a balance of interests of stakeholders, and business projects that should not contradict the objectives of the corporate sustainability concept. In turn, corporate sustainability projects can be divided into: projects in the field of corporate charity; corporate responsibility-Integration projects, which mean rethinking basic business processes based on the principles of corporate sustainability; corporate responsibility-innovation projects, including process, product and marketing innovations, initially linked to the solution of specific social and environmental problems and the creation of value, both for the company and for society. Thus, a portfolio of corporate sustainability is created, which, together with business projects, allows companies to solve a range of social, economic and environmental issues. Regardless of what type the project belongs to, in management practice the main characteristic features of project management are highlighted taking into account the objectives of the concept of sustainable development: determining the environmental and social consequences and risks at the initial stage of the project; interaction with stakeholders and receiving feedback from them; continuous assessment of the impact of the project on the goals of the enterprise in the field of sustainable development; making decisions to achieve sustainable development results.

The principles of sustainable development can be integrated into project activities due to: inclusion of sustainable development criteria in the development and evaluation of alternative project options; linking sustainable development goals with individual and team goals of the project team; ensuring compliance with the selected project implementation model to achieve sustainable results. To evaluate existing projects and create systems for managing corporate sustainability project portfolios, tools and best practices used, the author proposes to integrate a cyclically repeating decision-making process used in quality and project management in the organization of these systems – PDCA (Plan-Do-Check-Act – «planning-action-verification-adjustment»), from the point of view of taking into account the principles of sustainable development at each stage of the cycle. Management of a corporate portfolio on the basis of a cyclic presentation is most consistent with the nature of sustainable development as continuous movement and improving sustainability characteristics and achieving goals through projects and programs.

Федорова Ю.В., Бантуш Л.С.

ЕМОЦІЙНЕ ЛІДЕРСТВО

Концепція емоційного лідерства заснована та теорії емоційного інтелекту. Термін «емоційний інтелект» (EQ) з'явився в 90-х роках XX століття завдяки американським психологам П. Саловею та Дж. Майеру. На їхню думку, «емоційний інтелект – це здатність усвідомлювати, досягати та генерувати емоції в такий спосіб, щоб сприяти мисленню, розпізнавати емоції та те, що вони означають та відповідно управляти ними таким чином, щоб сприяти своєму емоційному та інтелектуальному росту» [1, с. 6].

Концепція емоційного інтелекту одержала широке поширення завдяки роботі Д. Гоулмана [2], який стверджує, що велика революція XXI століття полягає в реванші почуття над інтелектом. Якщо раніше мірилом здібностей людини до успіхів у професійній діяльності служив інтелектуальний коефіцієнт (IQ), то сьогодні він поступається місцем емоційному коефіцієнту (EQ). Емоційний інтелект, як здатність управляти собою й іншими людьми, за Д. Гоулманом, містить: самосвідомість, самоконтроль, соціальну чуйність, керування відносинами [2, с.53]. Сутність теорії емоційного лідерства полягає у тому, що лідер повинен направляти колективні емоції в потрібне русло, створювати атмосферу дружності, боротися з негативними настроями. Вона передбачає емоційну компетентність, можливість надання емоційної підтримки, вміння управляти собою та відносинами з іншим людьми.

Володіння емоційним інтелектом сприяє зростанню ефективності лідерства.

У 2002 році Д.Голдман разом з Р.Бояцисом та Мак Кейєм розробив нову концепцію «вихідного» лідерства, в основу якої покладено виявлена залежність ефективності праці підлеглого від емоційного стану менеджера. Виокремлено 5 стилів лідерства:

1. Лідерство спрямоване на формування бачення перспективи.
2. Лідерство орієнтоване на коучінг (coaching) послідовників.
3. Лідерство, що встановлює темп роботи.
4. Демократичний стиль лідерства.
5. Приказний стиль лідерства.

Кожний із вищезазначених стилів лідерства впливає на емоційний стан підлеглих, і як наслідок на результативність їх роботи.

Останні дослідження підтверджують ефективність впливу емоційного лідера на своїх послідовників. Вважаємо, що персонал буде і надалі тягнутися до такого лідера, адже саме емоційний лідер пробуджує в людях позитивні емоції, які розкривають у них найкращі сторони

Література

1. Стейн С. Дж. Переваги EQ: емоційний інтелект та ваші успіхи / С. Дж. Стейн, Г.І. Бук / Пер. з англ. – Дніпропетровськ: Баланс Бізнес Букс, 2007. – 384с
2. Гоулман Д. Эмоциональное лидерство: искусство управления людьми на основе эмоционального интеллекта / Д. Гоулман, Р. Бояцис, Э. Макки ; пер. с англ. – 3-е изд. М. Альбина Бизнес Букс, 2008. – 302 с.

Федорова Ю.В., Дмитраш Д.С.

СУЧАСНІ МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Існує велика кількість методів визначення рівня емоційного інтелекту. Більшість з них засновано на самооцінці. Найбільш повну порівняльну характеристику основних методів діагностики емоційної компетенції навели Р.Д. Робертс, Дж. Меттьюз, М. Зайднер и Д.В. Люсін.

Таблиця 1

Основні методики діагностики емоційної компетентності
(по Р.Д. Робертсу, Дж. Меттьюз, М. Зайднеру и Д.В. Люсін)

Назва	Загальна структура	Шкала	Формат пунктів и метод підрахунків балів
ECI (Emotional Competence Inventory-360)	Самосвідомість, управління своїми емоціями, усвідомлення соціальних взаємодій, соціальні навички	19 факторів; 63 пункти	7-бальні шкали; самозвіт або оцінки експертів
EQ-i (Bar-On Emotional Quotient Inventory)	Внутріособистісний аспект, міжособистісний аспект, адаптація, управління стресом, загальний настрій	15 факторів; 132 пункти	5- бальні шкали; самозвіт
SSRI (Schutte et al. Self-Report Index)	Ієрархічна модель емоційної компетентності, що складається з 4 «гілок» (як в MSCEIT)	4 фактора; 33 пункти	5- бальні шкали; самозвіт
TEIQue (Trait Emotional Intell.Quest)	Суміщення структур EQ-i і MSCEIT	15 факторів; 144 пункти	5- бальні шкали; самозвіт
EmIn	Два виміри: (1)міжособистісної і внутрішньоособистісної складової, (2) розуміння емоцій і управління ними	6 факторів; 40 пунктів	4- бальні шкали; самозвіт
MSCEIT (Mayer Salovey-Caruso Emotional Intelligence Test)	4 «гілки»: ідентифікація емоцій, підвищення ефективності мислення, розуміння емоцій, управління емоціями	8 субтестів (по 2 на кожен «гілку»); 130 пунктів	Завдання з кількома варіантами відповіді; підрахунок балів на основі консенсусу або експертних оцінок
MEIS (Multi-factor Emotional Intelligence Test)	Ієрархічна модель EI, що складається з 4 «гілок» (як в MSCEIT)	12 субтестів (по 2-4 на кожен «гілку»); більш 200 пунктів	Завдання з кількома варіантами відповіді; підрахунок балів на основі консенсусу, експертних оцінок або заданих стандартів
LEAS (Levels of Emotional Awareness)	Усвідомлення емоцій (базових і складних)	1 шкала: 20 сценаріїв	Вільні відповіді; 5 рівнів якісної оцінки

Не зважаючи на велику кількість методик діагностики емоційної компетентності, проблемою залишається об'єктивне вимірювання рівня емоційного інтелекту.

Федорова Ю.В., Жупанас Є.В.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Останні десятиліття у національному валовому внутрішньому продукті постійно зростала частка видобувних та з низьким ступенем переробки виробництв. Вважаємо, що відкрита економіка в умовах нестійкого розвитку вітчизняного промислового сектору, без дієвої підтримки її інноваційного розвитку державою, призведе до збіднення нації, неефективного використання природних ресурсів. Металургійна галузь України відноситься до базових галузей національної економіки. Без металургії неможливий розвиток будівництва, транспорту, важкого машинобудування, а тому і науково-технічний прогрес у цих галузях. Металургія забезпечує понад 40% валютних надходжень країни. При цьому більшу частину в ній займає експорт сировини. Україна збільшує видобування корисних копалин при зменшенні виготовлення сталі та прокату, незначному збільшенні виробництва чавуну та труб, що свідчить про експортну орієнтацію вітчизняних металургій.

Одна з причин невігідного позиціонування України на світовому просторі, на наш погляд, зумовлена наявністю природних ресурсів. Так, наприклад, родовища залізної руди стали так званою пасткою на шляху інноваційного розвитку України. Можливість експортувати сировину зумовила переривання технологічного ланцюжку виробництва продукції з більш доданою вартістю. Лобіювання інтересів металургії також порушує рівновагу у структурі промислового виробництва. А машинобудування, незважаючи на численні декларації, продовжує перебувати під дискримінаційними умовами. Частка податків на машинобудування, яка формує споживчі ціни, в 2–3, 4, 7 рази перевищує частку податків металургії та обробки металу. Другою причиною експортної спрямованості розвитку чорної металургії став недостатній попит на металопродукцію на внутрішньому ринку. Основними ринками збуту країн, найбільших виробників сталі, є їх внутрішні ринки. Венгер В.В. зазначає, що «Серед одинадцяти найбільших країн – виробників сталі Україна чи не єдина держава у світі, підприємства якої майже 80% виробленої металопродукції експортують і лише трохи більше 20% – реалізують на внутрішньому ринку)» [1, с.79]. Взагалі, українськими науковцями розроблена велика кількість цінних пропозицій щодо інноваційного та інвестиційного розвитку промисловості, але вони не можуть бути запроваджені без активної підтримки уряду.

Специфікою розвитку нашої країни є переважний розвиток низьких технологічних укладів, кінцева продукція яких характеризується незначною доданою вартістю. Україна має виробляти більш інноваційну продукцію, продукцію з більшою доданою вартістю. Виробництво повного циклу буде сприяти створенню робочих місць (соціальний ефект), податкових надходжень (бюджетний ефект), збільшенню продукції з доданою вартістю (економічний ефект), зменшенню частки шкідливого виробництва (екологічний ефект).

Література

1. Венгер В. В. Внутрішній ринок як фактор розвитку металургійної галузі України / В. В. Венгер, В. М. Осипов // Економіка і прогнозування. – 2017. – № 3. – С. 69-84

Юхнов Б.Ю., Логвинова М.О.

ОСОБЛИВОСТІ ТОВАРНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ

Сутність товарної політики підприємства соціально-культурної сфери має складати розробка і впровадження часткових стратегій діяльності з оцінкою продукції, що випускається, та її руху до споживчих ринків.

Вона включає:

- аналіз існуючих ринків за об'єктами творчої діяльності;
- визначення життєвого циклу продукту творчої праці (включаючи перед виробничий період) і умов переходу на випуск нового товару чи послуги;
- формування попиту та пропозиції;
- оцінку конкурентоспроможності продукції підприємства.

Ця політика здійснюється шляхами: визначення переліку ринків реалізації продукції соціально-культурної сфери, сегментування ринку культури (умовного розподілу номенклатури продукції за групами споживачів), економічної оцінки пріоритетної поставки чергових груп творчого продукту.

Товарна політика підприємства соціально-культурної сфери мусить враховувати низку специфічних характеристик відповідного ринку, серед яких виділяються:

- відокремленість та якісна унікальність продукту, який створений кожним виробником;
- фізичне існування продукту (послуги) тільки тут і зараз;
- однорідність одиничного товару і різниця у властивостях навіть гранично подібного товару, який створений різними виробниками;
- монополія кожного виробника на власну творчу продукцію;
- переважання конкуренції пропозиції над конкуренцією попиту;
- більше, ніж у галузях матеріального виробництва, значення факторів ризику та невизначеності.

Складність форм реалізації культурного продукту вимагає розробки аналітичної ринкової матриці, яка включатиме перспективи зростання ринку та економічну позицію виробника.

В залежності від співвідношення перспектив росту і фінансування проекту можуть бути стратегічно вироблені: довгострокові проекти, які підтримують наступальну стратегію; захисні проекти для утримання ринкової позиції; проекти, які передбачають вихід на ринок з різними стратегіями. При низьких перспективах зростання і слабкій економічній позиції можлива відмова від проекту.

Проблеми ефективності товарної політики підприємств соціально-культурної сфери в Україні залишаються надзвичайно актуальними.

Чітке розуміння її можливих стратегій в контексті специфічної сутності художнього ринку, його складових елементів та механізмів взаємодії між ними дозволить виробити адекватні критерії та показники оцінки діяльності закладів культури.

Юхнов Б.Ю., Ракітна О.С.

ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Для України, як і для інших постсоціалістичних країн, існує ряд перешкод на шляху здійснення інвестицій, в тому числі іноземних. До них можна віднести відсутність відповідного інвестиційного клімату в країні; недосконалість ринкового механізму економіки; нестабільність політичної ситуації; недостатньо привабливі інвестиційні проекти і разом з тим брак зацікавлених партнерів. Крім того, на інтенсивність інвестицій впливає податкова система, відсутність діючої системи страхування інвестицій, надмірна монополізація економіки, а також підвищений рівень інфляції. Основна причина наявності цих факторів – відсутність чіткої державної політики щодо економічного розвитку взагалі, і залучення інвестицій (як іноземних, так і внутрішніх) зокрема. Але є певні фактори, які можуть сприяти розвитку процесу залучення іноземних інвестицій до економіки України.

По-перше, наша країна є промисловою державою, в якій перспективними є чорна та кольорова металургія, машинобудування, хімічна та нафтохімічна галузі, легка промисловість, а також сільське господарство та галузі переробки його продукції.

По-друге, науково-технічний комплекс України за своїм обсягом і потенціалом залишається одним з найбільших в Європі.

По-третє, Україна – це великий споживчий ринок.

Тому для перетворення зазначених сприятливих факторів у переваги України в справі створення її високої інвестиційної привабливості необхідно здійснення відповідних заходів з боку держави. Насамперед, для активізації інвестиційної діяльності пропонується:

- знизити рівень державного регулювання підприємницької діяльності та забезпечити стабільність відповідного законодавства;
- удосконалити нормативну базу з питань реалізації прав власності;
- завершити адміністративну реформу, забезпечити публічність та прозорість у прийнятті рішень органами влади і в результаті подолати бюрократизм та прояви корупції;
- сприяти розвиненості ринків капіталу, в першу чергу, банківського сектору, фондового та страхового ринків;
- знизити податкове навантаження та забезпечити стабільність політичного середовища;
- активізувати діяльність із створення позитивного іміджу держави.

Для ефективного залучення якісних інвестицій необхідна постійна координація діяльності іноземних інвесторів. Але цього недостатньо для досягнення необхідного рівня інвестицій в економіці, для залучення стратегічно важливих інвесторів. Для цих цілей в приймаючих країнах створюються спеціальні організації, агентства. Їх діяльність полягає в тому, що в різних країнах, які мають стратегічне значення для приймаючої країни, розміщуються спеціальні органи (агентства, бюро). Загальний напрям діяльності задається головним органом, що знаходиться в приймаючій країні. Таким чином, створюється мережа спеціалізованих установ, основне завдання яких – пошук і залучення стратегічно важливих інвесторів.

Юхнов Б.Ю., Семерніна Ю.Є.

СОЦІАЛЬНІ КОНФЛІКТИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

В ході інформаційної діяльності суб'єкти вступають в різні відносини, які можуть набувати характеру єдності і співпраці або конфлікту і конфронтації. Звичайно, існують і різні перехідні стадії таких відносин. Інформаційна діяльність історично формувала різні стабільні організаційні форми свого існування (лабораторії, інститути, організації, установи, закладу тощо.), Тобто інформаційні інститути як інтегратори інформаційної сфери суспільства. Таким чином, інформаційна сфера суспільного життя – це соціальний феномен, що утворився і існуючий на основі соціального інформаційної взаємодії суб'єктів, наповнений інформаційними об'єктами, процесами, явищами. Це соціальне утворення, що володіє особливою формою буття. У процесі свого існування інформаційна сфера утворює інформаційну реальність, яка була формою існування як інфосфері в цілому, так і основних її компонентів. «Соціальний конфлікт» – це стан суспільства, що характеризується зіткненням інтересів різних соціальних суб'єктів.

Головна особливість цієї нової соціальної реальності – суттєва демократизація світового соціального простору. Фундаментальні для суспільства статистичні процеси – самоорганізації, самоврядування – отримали набагато більший простір, ніж це було до інформаційної глобалізації, за часів роз'єданого в своїх «національно-суверенних квартирах» світового соціуму. Сучасний, «що вийшов з-під контролю» соціум створив великі проблеми для самого інституту управління, поставив цей інститут перед необхідністю серйозного свого зміни саме в зв'язку з різким підвищенням значущості фактора різних інтересів в суспільстві. Самих груп інтересів стало набагато більше – прямий наслідок посилення в суспільстві статистичного, самоуправлінського початку, – що реально підвищило соціальну конфліктність. Зростання конфліктності суспільства вимагає нового управління – управління різницею інтересів соціальних суб'єктів, причому завдання такого управління ускладнювалася через множинності груп інтересів [1].

В результаті тотальної інформатизації життєвого простору виникають конфлікти і на рівні особистості. У сучасних умовах людина змушена зміщувати акценти з матеріальних і духовних інтересів на користь інформаційних. Сьогодні актуальним стає опановувати не спеціальна або професією, а інформаційним простором. А.С. Панарін з даного приводу пише: «Коли у людини обриваються зв'язки з природним і культурним космосом, пам'ять ландшафту і пам'ять предків, тяга до землі і спрямованість до неба, ми отримуємо заводну ляльку споживчого товариства, керовану рекламою» [2].

В сучасному суспільстві складається новий тип громадських відносин – інформаційний, який стає джерелом конфліктогенності. Тільки розуміння причин виникнення соціальних конфліктів дозволить регулювати і керувати ними, не доводячи їх до актуалізації.

Література

1. Грязнова Є.В., Афанасьев С.В. Соціальний конфлікт в інформаційному суспільстві: до питання про типологію // Конфліктологія / nota bene. 2016. № 4. С. 227-235. DOI: 10.7256 / 2454-0617.2016.4.21737 URL: https://nbpublish.com/library_read_article.php?id=21737

2. Панарин, А.С. Глобальное политическое прогнозирование/ А.С. Панарин. М.: Алгоритм, 2002. – 163 с.

Iarmosh O.V., Khudiakov I.D.

DELIVERY ROUTES PLANNING AND OPTIMIZATION SOFTWARE SOLUTION

Transportation systems and techniques are needed in almost every logistics activity. If even customers and firms could make business easier through e-commerce and Internet, physical delivery still relies on the transportation system to finish the operations [1].

IT-solutions assists business enterprises to efficiently deliver goods to their customers, to control their transport fleet and to manage their sales representatives and other mobile employees: drivers, couriers and service engineers. Software solutions are developing along with the market taking into account industry trends and unique needs of every client. One of the productive solution we are planning to describe briefly below is Antor Logistics Master that decrease mileage and driving time, expenses on fuel and maintenance and increase capacity usage, number of points in the route [2].

Logistics Master automatically builds and optimizes delivery routes based on about 100 parameters, among which are:

- data about road net and statistics of traffic jams;
- cargo and vehicle characteristics;
- arrival time and duration of unloading;
- addresses of intermediate warehouses for uploading within the route;
- cost price of a vehicle trip, etc.

The program allows a logistics specialist not to keep in mind dozens of factors and limitations while planning a delivery from the warehouse or a cargo collection during the trip execution.

Antor Logistics Master can be integrated with different data collecting systems (ERP, CRM, WMS) and it quickly and precisely links points of interest to the map by indicating address or coordinates allowing a dispatcher to start delivery planning without a long period of preparation. The geocoding process is provided via Antor mapping services, as well as paid access keys to the Google and Yandex Maps API supported.

The software supports a strategic management of logistics due to:

1. Connection with the warehouse: creating schedules of loading considering departure time and docks availability.
 2. Cross-docking: planning delivery through the intermediate warehouse without storage goods.
 3. Servicing territory: manual and automatic division on areas.
- The program takes into account neighboring areas while planning and will offer variants of delivery routes to strictly follow them or to make reasonable intersections in order to avoid half-empty trips.
4. Scenarios: customized servicing schemes for different conditions – e.g. for peaks of demand.
 5. Analytics: detailed reports with editing forms for making balanced solutions.

So that the program could answer logistics needs of many companies to the fullest, a set of additional modules is available – they enhance the program functionality without modifications during implementation.

References: 1. Nedelescu-Ionescu D., Rujan O. Why do logistics and transport matter for development. – URL :<http://steconomiceuoradea.ro/anale/volume/2014/n1/003.pdf>

2. Antor Business Solution. – URL : <https://www.antor.ru/en/products/delivery-routes-planning-and-their-optimization>

Volovchuk N.N.

CONTRADICTIONS BETWEEN UNIVERSAL AND RELIGIOUS NORMS OF MORALITY

I. Kant remarks that “two things fill the mind with ever new and increasing admiration and awe... the starry heavens above me and the moral law within me”. He says that the second “begins at my invisible self, my personality, and exhibits me in a world which has true infinity but which is comprehensible only to the understanding – a world with which I recognize myself as existing in a universal and necessary connection, and thereby also in connection with all those visible worlds”.

One of the essential features of religious moral norms is their connection with the main provisions of a creed. Thus, for example, as the dogmas of the Christian doctrine remain almost constant for over 2000 years, there is a special stability of the basic norms of morality. This is the essence of traditionalism and conservatism norms of religious morality, which not only contribute to the preservation of the old and best, but also carry the weight of moral prejudices inherited from the past.

Another distinctive feature of religious morality, linking them with the main provisions of the creeds is that they have dogmas that it is impossible to find outside of religious doctrine. For instance, in Christianity we find the doctrine of love to the enemies. The doctrine of suffering, understood as a blessing of forgiveness, non-resistance to evil and other rules, which sometimes do not allow to resolve a real moral conflict. For example, the doctrine of Christian forgiveness is well disclosed in the Russian literature (for example, F. Dostoevsky, V. Shishkov, V. Veresaev etc. writers) is a threat to domestic morality in nature. It weakens the moral aspirations, self-discipline of the believers themselves.

We can say that, creating its set of moral standards, Christianity embraced some common to all the peoples moral standards, some of which was reflected in the old Testament. They expressed particular religious doctrine and ritual aspects of Judaism that are not related to morality. A direct relation to morality has the last six commandments of the Old Testament. They recorded some of the everyday norms of human coexistence. When you extend the field of application of these moral norms, they lose their meaning, allowing the ambiguity.

The moral philosophy of V. Solovyov specifies something worthy of desire: the feeling of shame, of pity, of compassion. Unlike their predecessors V. Solovyov subordinate moral principle even religious norms: morality before religion. However, the insufficiency and uncertainty of the absolute good expressed by the Supreme being, God, to which we should believe, devalues all the intermediate states of morality. The recognition of feelings of reverence for the Supreme being that is the basis of morality deprives moral values of many deeds perpetrated by people who are not experiencing this feeling. (A. Camus explores this theme in the novel "the Plague")

In short, despite the fact that the religious interpretation of the problem of morality emphasizes their universal truths in nature, protecting against simplistic utilitarian approach, and has a number of advantages, it is not free from many problems and difficulties that impair her moral potential.

Ротова Н.В.

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З ТЕКСТОМ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ЗАСВОЄННЯ СТУДЕНТАМИ КУРСУ «УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА»

Пошуки шляхів підвищення ефективності навчання української мови як іноземної на різних етапах методики пов'язують, як відомо, із принципом активної комунікативності, що покладений в основу всіх сучасних стратегій і тактик навчання.

Проблема роботи з текстом на різних етапах навчання розробляється методистами в різних аспектах: навчання читанню (Л.Б.Бий, І.К.Гапочка), комплексний аналіз тексту (К.А.Рогова, Т.И.Чижова, І.Д.Морозова, Л.П.Федоренко й ін.), реалізація принципу комунікативності на заняттях з української мови (Г.Н.Василенко, О.Д.Митрофанова, М.Н.Вятютнев та ін.).

Текст визнається не тільки засобом, але й вищою одиницею навчання мовної діяльності, що найбільш повно відповідає задачам формування комунікативної компетенції у всіх сферах діяльності. Ми приймаємо точку зору, відповідно до якої текст складається з окремих, семантично значущих і структурно об'єднаних частин, одиниць тексту (Л.М.Лосєва, Г.А.Золотова, Н.Д.Зарубина). При цьому як окремі одиниці виділяються складне синтаксичне ціле (ССЦ), понадфразова єдність, прозаїчна строфа.

У методичних цілях важливо враховувати, що ССЦ, як одиниця тексту, зберігає синтаксичну самостійність і закінченість і при вилученні його з контексту зв'язної мови. І в цьому випадку ССЦ можна розглядати як мікротекст, у принципах мовної організації якого виявляється основна специфіка організації тексту. Текст як методична категорія зв'язана з поняттям «навчальний текст». Особливості навчального тексту обумовлені насамперед тим, що він обслуговує особливу сферу – навчальну і виступає засобом навчання. У зв'язку з цим виникає необхідність рішення таких методичних задач, як добір, адаптація, моделювання навчального тексту, вибір способу його презентації.

Навчальний текст повинний мати всі основні властивості тексту як особливої комунікативної одиниці: цілісність, інформативність, значеннєвою закінченістю, цілісністю, за допомогою яких здійснюється зв'язок між мовним твором і об'єктивною дійсністю.

Комунікативною сферою спілкування в нашому випадку виступає побутова сфера. У загальній системі роботи з текстом як комплексним утворенням, як одиницею спілкування ми особливо виділяємо задачу допомогти слухачам усвідомити мовленнєві факти, зв'язані з тією або іншою ситуацією спілкування.

Отже, своєю задачею ми вважаємо максимально використовуючи комунікативні можливості тексту, розвивати у студентів-іноземців комунікативні вміння при сприйнятті, усвідомленні й створенні власних текстів. Пропонована модель роботи з навчальним текстом дозволяє формувати необхідний рівень мовленнєвої компетенції й уміння використовувати досліджуваний мовний матеріал із метою спілкування.

Тавшунський О.М.

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ЯК ЧИННИК КОНСОЛІДАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

У своїй життєдіяльності людина свідомо визначає свою ідентичність або самоідентичність. Це її місце відносно сім'ї, етносу, нації, громади, держави, конфесії тощо. Ця самоідентичність може набувати будь-яких форм.

Загальнонаціональна ідентичність в Україні, як і в будь-якому суспільстві, мала б базуватися на певній історії, культурі, території, політико-економічних інтересах, державних та правових засадах і символах.

Історично так склалося, що українська державність мала величезні часові перерви. Землі сучасної України знаходилися у володінні кількох імперій, населення відносилося до кількох християнських конфесій, практично на більшій частині країни наявна двомовність.

Через відсутність спільної історії, єдиної конфесії, однієї мови, різних політичних уподобань, невміння чути та розуміти один одного на сьогодні в громадян України загальнонаціональна ідентичність тільки на початковому етапі формування.

Що ж нас може об'єднати? На нашу думку таке:

- верховенство права для всіх і у всьому, а через це – подолання корупції в економіці, політиці, судочинстві, і, як наслідок – суттєве поліпшення соціально-економічних умов життя пересічних українців, що призведе до значного збільшення громадянської активності останніх;

- зміна державної ідеології – на автентичну, державотворчу, життєдайну;

- викорінення у побуті, в суспільному житті, у всій державі фальшу, облуди, підробок, брехні, подвійних стандартів тощо.

На жаль, переважна більшість українців вважають, що «подолання існуючих соціально-економічних проблем, підвищення добробуту більшості громадян» (67% опитаних) та «подолання корупції і притягнення корупціонерів до відповідальності» (66 %), – це відповідальність влади, а саме: «зміна влади в Україні, прихід до влади чесних, професійних, некорумпованих людей» (51%). Вважають, що необхідне «збільшення участі громадян у вирішенні соціально важливих проблем на державному та регіональному рівнях» лише 29%.

Такі розбіжності свідчать про відсутність в Україні громадянського суспільства та загалом низький рівень правової культури.

Хоча щодо спільного майбутнього і щодо спільної оцінки подій і діячів минулого в різних регіонах України поки що не йдеться, спільні проблеми, дійсно об'єднують українців від Донецька до Львова і від Чернігова до Севастополя.

Саме вирішення цих проблем має стати основою національної ідентичності й єдності українського суспільства.

Література:

1. Вишняк Олександр Що об'єднує та що роз'єднує українців: результати опитувань громадської думки. URL: https://dif.org.ua/uploads/pdf/1460378821_4071.pdf
2. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія / М.Т. Степико. К. : НІСД, 2011.